

PALMA

Biblioteca Provincial

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANV VI : NÚM. 96

SETMANARI MALLORQUÍ
Inca, 22 Novembre de 1924

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

A UN JOVE

L'AGRE DE LA TERRA

Jo poso que tu vols treballar, per força i de bon grat també. Per la caiguda de Adam la terra se'ns ha tornat agre, i la naturalesa d'aquí, com el regne dels cels d'allà volen partir violència.

S'ha de suar pera fer un tros de pa i un pam de roba; hem de bregar pera canviar lo que tenim amb lo que ens falta, s'ha de remar pera fer arribar a casa allò que és lluny i ho havem de menester aprop.

De totes aquestes necessitats en sortiran empreses productores, empreses transportadores, banques, comissionistes, magatzemistes, detallistes.

Davant per davant d'un tros de pa que ens arriba a la boca, cap d'aquestes empreses pot dir: és meu, que jo l'he fet

Es la providència del Pare que està en el cel qui ha donat forces a la naturalesa pera produir; al terror pera fer créixer el blat; a la mar pera aguantar els vaixells; és Ella qui ha amagat sota la terra el carbó i el ferro; és Ella qui dona força als braços i capacitat de pensar a les ànimes; és Ella qui ha penjat el sol, font d'energia, damunt dels nostres caps

Posada aquesta intervenció paternal de Déu, totes les altres empreses han donat valor a aquell tros de pa: el pagès que ha conreat el blat, el comerciant que l'ha

comprat, el mariner que l'ha transportat, el farinaire que l'ha passat pel molí, el forner que l'ha pastat. Tots hi tenen dret i entre tots se l'han de partir. Si algú hi ha hagut que s'ha mirat tota aquesta trifulga amb els braços creuats sense ajudar amb res, o fent la trabeta als que treballen, aquest sol no hi tindrà cap dret. Qui no treballi que no mengi.

Tots són argolles d'una cadena que estira, i cada una d'elles fa la força que li toca, no pas ni la primera ni la última solament.

I encara hi ha més argolles que les que van citades, perquè no hem parlat del sacerdot que guia el món pel camí de la llei moral, ni del religiós que amb ses pregàries fa ressonar les voltes del temple, ni del mestre que ensenya al qui no sap, ni del poeta que canta, ni del histrió que ens diverteix...

El pa és del Pare, i essent del pare cap dels fills pot dir jés meu! Entre tots sí que podem dir és nostre; entre tots ens el partirem perquè cada hu pugui dir *seu* el tros que li toqui.

I precisament és nostre perquè és del Pare Nostre pa de cada dia, donaunos, Senyor, el dia d'vui.

JAUME RAVENTÓS.

Les llànties taquen d'oli; els ciris fan cremell; sols les llums del cel brillen pures i sense màcula —GOETHE.

A LA CIUTAT DE SOLLER

Lema: Flor immortals

Com novia engalanada
amb la flor dels taronjers
vius al fons de rics vergers
Sóller, ciutat amagada,
reina humil, homenatjada
de mallorquins i estranjers.

Tes fonts d'aigua fresca i pura
te canten amb harmonia
una dolça melodia,
regant tos horts de verdura.
¡Com t'abrigà la natura
son mantell poesia!

Els cors tant plens de franquesa
i de nobles ideals
de tos moradors lleals
són ta gràcia i ta riquesa.
Ton posat és de bonesa,
tes costums patriarcals.

Conta bé la teva història
que lluitant sens covardia,
venceres la Moreria
i et coronà la Victòria,
vesant dins tu raig de glòria
dones de gran valentia

Defenses sempre gelosa,
l'amor, la pàtria i la fè.
Jo l'estim, perquè és ben vè
que ets plaenta i generosa.
Terra gentil i agradosa
dins tu, que s'hi viu d'aplè!

Ta bellesa riolera
dóna el cor suau delit;
la caritat de ton pit
és flor molt més ensicera:
dins les virtuts, la primera
que eternament ha florit.

Canta sempre amb galanía,
juntant amb estret núu d'or
la puresa del teu cor
amb tes flors de poesia,
que la fe amb l'amor congría
la bellesa que mai mor.

JOANA AINA ESTELRICH

El discurs que publicam a continuació de Mossèn Josep Aguiló, no mos cabè an el número extraordinari que antany dedicarem a Mossen Costa. Avui hem volgut pagar aquest deuta a son autor amb motiu de l'homenatge que s'ha fet al poeta.

Discurs per la Vetllada d'En
Costa y Llobera

Tema:

Senyores, Senyors: Tal vegada n'hi haurà qualcun de voltros qui no trobi prou justificada la meva presència i intervenció en aquest acte d'admiració an el gran Costa i Llobera.

Si l'amistat, coneixensa o tracte personal amb l'excels poeta; si la competència crítica per parlar de la seva obra maravellosa haguessin hagut d'esser anit els únics motius justificants per presentar-se an aquest lloc, naturalment, senyors, jo no elze vos podria presentar de cap menera, ja per la meva insuficiencia literaria, ja també perquè jamai he tractat Mn. Costa. Ara, si la devoció i admiració envers d'aquesta figura capdalt de les nostres lletres; si la conformitat amb el seu ideal de vida arribassin a ser devant voltros prous motius, llavors sí quem perdonariu m'hagui atrevit l'acceptar l'honrós encàrreg de unir la meva pobre veu a les eloqüentíssimes dels altres oradors d'aquesta vetllada.

La benemèrita Societat «El Círcol d'Obrers Catòlics» ha volgut que la nostra ciutat dedicàs un recort necrològic a la memoria de nostro princep poeta; i aquesta sollicitut seva i aquest desteixinament cultural seu s'ha vist totduna secundat per els admiradors d'En Costa. Aquest acte senyors, honra an els qui han tengut l'acert de concebrer-lo i dur-lo a terme.

Inca deurà doncs an aquest Círcol el que quedi en el seu lloc envers de nostro primer poeta.

Jo voldria ara que no prenguessiu per vanitat el que vos digui que'm plau moltíssim que el President d'aquesta Societat m'hagui invitat a prendre part amb lo meu granet d'arena en aquest homenatge, perquè així m'ha donat lloc per pagar an el gran Costa el bé que inconscientement ha fet a la meva ànima, amb algunes poesies seves, la gran oda als Joves, per exemple, en la qual aquest gran geni trassa admirablement tot un programa a la joventut; oda senyors, que més de dues vegades ha vengut a ser per mi fort cordial.

en mitx de les amargors de la vida.

Pero no senyors, que n'hi ha prou de pròlec.

Mn. Costa i Llobera i la nostra terra

Vat aquí el tema del meu humil treball.

Mallorca tota, senyors, el 16 d'Octubre passat s'omplí de consternació amb la mort del seu cantor eminent.

Tot cronista que tenga que judicar amb algun acert sobre la valua i significació d'un homo extraordinari, té un gran medi d'observació i es el reparar els graus de sentiment que la seva mort produeix dins l'opinió pública.

Doncs bé: si nos fixam amb el sentiment unànim que la mort de En Costa ha produïda dins la nostra terra, haurem de regoneixer que l'història mallorquina contemporània n'ha registrades poques de morts tan plorades com aquesta. Ha estat precís que desaparegués d'enmitx de noltros aquest gran patriel per tenir en conte en lo cabal i just lo que ell era i representava per Mallorca. Perque Mn. Costa ès per la nostra terra far lluminós, amb la volada de les seves concepcions i es també alta cima per l'integritat de la seva vida.

El perllongat condol de la nostra premsa diària que desde la mort del poeta sovint s'ha ocupat d'ell, nos ha anat diguent que En Costa era per nosaltres tot un símbol; que En Costa i Llobera era per Mallorca un esqueix del nostre esperit propi, un tros de l'ànima de la nostra rassa. No es estrany idò, que la seva mort soptada i dolorosa encara que apotéotica per les circumstancies que la rodetjaren, hagui venguda a arrencar-nos un tros ben afavorit del agre de la nostra terra.

Proves d'això senyors vos n'exposaré algunes. Primerament el seu funeral a la Basílica de Mallorca aon s'hi congregà la clerencia secular i regular, autoritats, la noblesa i el poble, les lletres, el comerç, i l'industria, la banca; totes les forces vives de la capital. I la mateixa gentada que assisteix an els funerals desfila també per davant la casa mortuoria i acompanya el cadavre del excels poeta cap a l'estació del ferrocarril que l'havia de trasportar a la seva terra nadiua, a la terra del Pí de Formentor, Pollensa ditxosa.

Més proves de l'impressió que produí la seva mort? Idò recordem aquella memorable sessió del Ajuntament de Palma el mateix dia del funeral

precitat i pocs moments després. Fonec alló senyors, un homenatge sentit, espontani, sense precedents, una proclamació pòstuma de Fill ilustre, sense tramitació de cap classe. El primer consistori mallorquí escrigué una bona pàgina amb aquesta glorificació pòstuma de Mn. Costa.

Jo encara sent que vibren ben fort les fibres del meu cor quant recort la lectura de la premsa que amb detalls mos ressenyava aquest acte.

«Aquesta declaració de Fill ilustre—digué un regidor amb tonalitat patriòtica i vibrant—conté quelcom de desproporcionada, perque par damunt la nostra representació merament superficial està la representació genuïnament patriòtica de l'obra de Mn. Costa i par damunt l'Ajuntament hi està l'esperit immortal del seu geni.»

«Es necessari—continuà—un esforç de tots per predicar una nova creuada, una creuada de regeneració mallorquina, la base de la qual està en lo que podriem anomenar la mèdula de l'herència d'En Costa: robustesa moral humanisada per l'art.»

I el mateix Ajuntament de Palma se torna ocupar de Mn. Costa el dia 20 de Novembre amb motiu del encàrreg del seu retrat, en mitx de parlaments encomiàstics. I segueixen l'exemple de aquesta Corporació la Diputació Provincial, que el mateix dia aixeca la sessió en senyal de dol i enalteix la memoria de nostre excels poeta. I l'Ajuntament de Pollensa celebra també sessió extraordinari, projectant ja un monument digne del seu cantor i una làpida commemorativa que totduna feu posar en la seva casa nadiua.

I la nostra Inca senyors no vol quedar derrera tampoc; perque a la prop-vinent sessió després de la mort de Mn. Costa, degut a la proposta del regidor Sr. Morey acorda aixecar la sessió en senyal de dol i posar el seu nom ilustre a un dels nostros carres. Desde aquí senyors, que vagi la meua entusiasta enhorabona al magnífic Ajuntament.

JOSEP AGUILO, PVRE.

(Acabarà).

El valor i la modèstia són les dues virtuts que no enganyen; perquè la hipocresia no pot fingir-les.—GOETHE

La perfecció és la mesura del cel, la voluntat de perfecció és la de l'home.—GOETHE.

Cronica d'Inca

Dia 16.—El Circol d'Obrers Catòlics, celebra la seva festa patronal, dedicada a la sagrada Família.

El matí tengué festa religiosa amb missa de comunió general, i ofici major en quin ofertori predicà Mn. Jaume Sastre. La massa choral hi cantà la missa del P. Aulí.

El vespre, a la casa social se va fer una vetlada literari-musical.

Cridà l'atenció el decantament del teatre de la sala d'espectacles, substituïnt-se per una gran tribuna, destinada a cantar-hi «L'Harpa» i a donar conferències.

Presidí, el Sr. Rector Mn. Francesc Rayó, tenent a sos costats el Batle don Miquel Pujades i el President don Jaume Estrany, el conciliari Mn. Llinàs, el Vicepresident del «Sindicat Catòlic Agrícola» don Miquel Mir i altres personalitats i sacerdots.

Comensà En Miquel Duràn, amb un parlament de introducció a l'acte, que venia esser una memòria de la casa social. Anuncià el circle de conferències d'enguany, i les festes a realitzar la societat l'any vinent, amb motiu de complir-se el XXV aniversari de la seva fundació. Feu honrosa memòria de condol dels socis morts: don Vicens Enseñat, don Lloaixim Gelabert i Mn. Antoni Ferragut, tots tres socis protectors. Digué que el Degà de la literatura mallorquina, don Bartomeu Ferrà, mort recentment, era el primer soci honorari de la societat, proclamat per la Junta Directiva en 1900 per sos treballs realitzats en la fundació.

En Llorenç Duràn i En Llorenç Genestra recitaren precioses poesies.

En Bartomeu Genestra cantà varies romances amb delicat ajust i gràcia, acompanyat amb el piano per Mn. Josep Aguiló.

Entre aplaudiments s'aixecà Mn. Jaume Sastre a parlar. Desenvolupà la missió que tenen els circols d'obers catòlics per la formació religiosa i educativa, social i artística dels joves obrers. Dedicà bona part de la seva important conferència a l'art musical en atenció que «L'Harpa d'Inca», que tant amunt ha posat el seu nom, és una de les fioles del Circol.

Tengué parrafades brillantíssimes i fone aplaudit llargament.

La Presidència ressumí l'acte. Donà l'enhorabona a la Junta Directiva i a tots els qui havien pres part en la vetlada per sos hermosos treballs. Enumerà els diferents aspectes que té el Circol per beneficiar l'obrer. Econòmic, en les diferents caixes socials que té establertes. Cultural, en les seves classes, conferències, orfeó i demés. Se planyia que l'obra del Circol no fos més coneguda i estimada i indicà que algunes de les conferències que s'han de donar fossen de propaganda de les coses de la societat.

Fonc molt aplaudit lo mateix que tots els números.

Per falta de lloc no podem ressenyar avui la segona part de la vetlada que desplaçà «L'Harpa d'Inca».

Vida Municipal

El Dijous bò — Una comissió de comerciants d'aquesta ciutat demanà al Sr. Batle que disposàs la repetició de dita fira, tota vegada que'l dia senyalat havia fet un temporal que retregué la venguda de gent externa.

Tenguent en conta que no havia de donar perjudicis a nigú i en camvi poria donar beneficis dita repetició del *Dijous Bò*, nostro Batle ordenà que, per crida i per la premsa, se fés públic que dita fira se repetiria el dia vint del corrent, i sollicità que la música del Regiment donàs un concert en obsequi dels firers.

La Companyia de Ferrocarrils, secundant la disposició de l'alcaldia organisa un servici de trens extraordinari p'el nou dijous bò, i tot això, donà per resultat que vengueren, dijous passat, un milenar de persones que no haurien vengudes si no fos estat fira.

El bon temps també contribuí a que fos animada, sobretot la part del matí. Per cert que el diari «La Almudaina» ha publicat una resenya molt equivocada del dijous repetit, demostrant que qui l'escrigué no va veure la fira o l'enganyaren.

Es allò de que «cada cual habla de la feria, según le vá en ella».

La resistència dels vaquers. — Els vaquers, que se deia s'avien associats per no pagar l'arbitri municipal, han pagat an el contratista l'impost corresponent a dos trimestres, o sia, deu pessetes per vaca lletera.

Després de dit pago, n'hi hagué que notificaren a scs parroquians que se declarien en vaga o dexarien el negoci de les vaques, i per tant, quedaria el poble sense llet.

Els Srs. Delegat governatiu i Batle d'Inca han intervengut en l'assunte i se pot considerar el conflicte està solucionat. No creim que vengui la vaga dels lleterers.

Suscripció pública a favor del Batalló d'Inca

Llista de de donatius destinats a la compra d'impermeables p'els soldats del Batalló d'Inca que se troba an el Marroc:

	Pessetes
Ajuntament d'Inca segons acort del dia 14 del corrent	1.000'00
Producte líquit del partit de futbol celebrat en el camp de «F. C. Constancia» dia 28 de Setembre passat	78'10
Suma i segueix:	1.078'10